

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezt a könyvet több évtizedes karmesteri, zenetörténelmi és egyetemi professzori tapasztalataimra alapozva írtam. A mellékelt irodalomjegyzékből kiderül, milyen sokat köszönhetek a Beethoven-kutatás úttörőinek. Rendkívüli hálával tartozom a bonni Beethoven-ház munkatársainak, és különösen az intézmény tiszteletbeli igazgatójának, dr. Sieghard Brandenburgnak. Beethoven leveleinek általa összeállított és 1998-ban befejezett, hétrészes kiadása minden területen – például a tulajdon- és helységnevek helyesírását illetően – iránymutatásként szolgált számomra. Hadd mondjak ezúton is köszönetet néhány más Beethoven-kutatónak, dr. Hans-Werner Küthennek, dr. Anja Mühlenwegnek, dr. Klaus Martin Kopitznak és dr. Rita Steblinnek. Az utóbbinak külön is hálás vagyok azért, hogy a „halhatatlan kedvessel” kapcsolatos és még publikálatlan kutatási eredményeit nagyvonalúan megosztotta velem. Hadd köszönjem meg továbbá dr. Herman Van der Wee professzornak, dr. Jan Roegiers professzornak és dr. Sus Herboschnak az általuk nyújtott segítséget, akik az olyan, általam kevésbé ismert területeken segítettek a tájékozódást, mint a gazdaságtörténet, a történelem és az orvostudomány.

Köszönet illeti az eredeti, holland nyelvű változat azon nem kevés olvasóját is, akik nemcsak azért keresték velem a kapcsolatot, hogy hangot adjanak lelkesedésüknek, hanem azért is, hogy kritikus kérdéseket tegyenek fel, illetve jobbító szándékú javaslatokat fogalmazzanak meg. Közülük szeretném név szerint is megemlíteni dr. Xavier Dekeyser professzor és különösen Jos van der Zanden Beethoven-szakértő nevét. Az utóbbi vette a fáradságot és rendkívül alaposan elolvasta könyvem, illetve önzetlen módon megosztotta velem Beethovennel kapcsolatos ismereteit, aminek eredményeképp e könyv magasabb színvonalat érhetett el. Segítségéért életem végéig hálás leszek neki.

Szeretnék köszönetet mondani az amszterdami De Bezige Bij Kiadó igazgatójának és munkatársainak azért a bizalomért, amellyel ehhez a vállalkozáshoz viszonyultak, illetve a könyv előkészítése során tanúsított

gondosságukért. Hadd emeljem ki külön is a szerkesztő Leonoor Broeder nevét, aki nagy szakértelemmel, odaadással és kiváló ízléssel segített munkámat.

Megérdemli a köszönetet Andreas Ecke, a német kiadás fordítója is, aki kritikus szemmel végezte a fordítást, és hasznos tartalmi javaslatokkal állt elő. Végül hadd köszönjem meg a flamand Vlaamse Fonds der Letteren irodalmi alapítvány anyagi támogatását, amely nélkül a magyar fordítás nem jöhetett volna létre.

Hálával tartozom azoknak az előadóknak is, akiknek segítségével az elmúlt évtizedekben igyekeztem megbirkózni a nagy mester életművével, amelyben igencsak komoly feladat megtalálni a hiteles értelmezéshez vezető utat. Észrevételeiknek és tapasztalataiknak nagy szerepük volt abban, hogy sikerült kialakítanom saját művészi látásmódomat. Itt most túl hosszú lenne felsorolni az összes zenész barát nevét, de Christian Zacharias, Thomas Zehetmair, Till Fellner, Frank Braley és Johannes Leertouwer esetében feltétlen kivételt kell tennem.

Végül hadd mondjak köszönetet azoknak, akik az elmúlt években a legkülönbözőbb módokon segítettek. Lehetetlen volna felsorolni az összes nevet, de azok, akikről beszélek, remélhetőleg pontosan érzik és tudják, milyen nagyra értékelem hű barátságukat. A legtöbb hálával feleségemnek, Ineznek és fiaimnak, Vincentnek és Leonardnak tartozom, akik elfogadták és alkalmazkodtak ahhoz, hogy Beethoven az ő életüknek is részét képezi.